

Kognitiva funktioner – vad är det?

Bakgrund:

Våra kognitiva funktioner är oerhört viktiga för hur vi hanterar vår vardag. Dessa funktioner handlar om hur hjärnan tar emot, bearbetar och förmedlar information. Det kan handla om att planera, strukturera och koncentrera sig. Eller att förstå tal och minnas. För konsumenter spelar de kognitiva funktionerna stor roll för möjligheten att göra aktiva, medvetna och hållbara val. Med bättre kunskap om hur de kognitiva funktionerna fungerar får eleverna bättre förståelse för hur de i sina framtida yrkesliv kan stödja personer med kognitiva funktionsnedsättningar.

Syfte:

Skapa förståelse hos eleverna för vad kognitiva funktioner och kognitiva funktionsnedsättningar är och hur de kan påverka oss som konsumenter i vår vardag.

Övningar:

- Att se vardagen ur någon annans perspektiv
- Kognitionsutmaningar
- Svårt att köpa, eller alldeles för enkelt?

Att se vardagen ur någon annans perspektiv

Hur våra kognitiva funktioner fungerar

20-30 minuter

Läsa

Film

Diskutera

I den här övningen får eleverna utveckla sin förståelse för kognitiva funktioner genom att lära känna personer med olika typer av kognitiva svårigheter.

Förberedelser:

- Välj om du vill utgå från filmen [Date-dejta Gabriel](#) eller [Can you make it to the end?](#)
- eller någon av bloggtexterna: Attention blogg: [ADHD-symptom är individuella](#) eller M som i underbar: [Funktionsuppsättningen ADHD: ska vi byta grejer med varann?](#)
- Faktablad 1 *Kognitiva funktioner*
- Faktablad 2 *Funktionsnedsättning, funktionshinder eller funktionsvariation?*

Steg 1:

Skriv ner frågorna på tavlan eller skriv ut och dela ut.

Steg 2:

Se filmerna: ”DATE dejt Gabriel” eller ”Can you make it to the end”?

Alternativt läs: ”ADHD-symptom är individuella” eller ”Funktionsuppsättningen ADHD: ska vi byta grejer med varann?”

Steg 3:

Svara på frågorna som hänger ihop med filmerna och blogginläggen här nedanför. Ta hjälp av information i avsnitten i Faktabladet.

Berätta för eleverna att de inte behöver läsa allt utan enbart leta efter information som ger svar på frågorna. Svara utifrån egen uppfattning, det kan finnas fler svar som är rätt.

Frågor

- a. Vilka kognitiva funktioner har personen svårt med?
- b. Vad är det som antyder att det är just dessa kognitiva funktioner som personen har svårt med?
- c. Hur påverkas personens vardag?
- d. Hur uppfattar du att personen ser på sig själv utifrån begreppen funktionsnedsättning och funktionsvariation?
- e. Känner ni igen några av de svårigheter som personen har i sin vardag, t ex från någon ni träffat? Ge exempel.

Kognitionsutmaningar

Vad händer när våra kognitiva förmågor sätts på prov?

15-20 minuter

Räkna

Läsa

Diskutera

Ett bra sätt att få förståelse för vad kognitiva svårigheter kan innebära i en köpsituation är att utsätta sig själv för en svår situation. I den här övningen får eleverna möjlighet att utmana sina kognitiva funktioner i en konsumentssituation. Övningen består av två delar.

UTMANING 1:

Läsa avtalsvillkor och svara på frågor knutna till villkoren – på tid!

Förberedelser:

- Eleverna behöver antingen ha tillgång till en dator eller läsplatta så att de kan surfa in på Norwegians hemsida och sidan med deras bagagevillkor (Artikel 10). Alternativt att du skriver ut avtalet och delar ut till eleverna.
- Tillgång till avtalet [Norweigans avtalsvillkor](#)
- Visa frågorna på en Power Point, skriv ner på tavlan eller skriv ut och dela ut.

Steg 1:

Dela klassen på hälften. Ena hälften kommer att göra uppgiften samtidigt som den andra hälften ska prata högt om vad som helst för att distrahera de andra.

Steg 2:

Förklara att de elever som ska göra uppgiften ska svara på ett antal frågor genom att hitta svaren i texten.

Steg 3:

Dela ut villkoren eller ge eleverna länken till texten.

Steg 4:

Låt eleverna läsa villkoren och försöka hitta svaren på frågorna- de har 2 minuter på sig

Frågor

- a. När accepteras djur ombord?
- b. Vad måste du göra när du lägger fram bagaget för incheckning?
- c. Transporteras incheckat bagage alltid till samma plan som du?
- d. Av vilka skäl kan Norwegian ha rätt att inspektera ditt bagage?

Fortsättning →

UTMANING 2:

Utföra två räkneexempel under tidspress och i distraherande ljudmiljö.

Steg 1:

Låt grupperna byta roll så att de som pratade nu får göra nästa uppgift.

Steg 2:

Ge den nya ”uppgiftsgruppen” räkneexemplena som de ska lösa och förklara att de har två minuter på sig (helst utan miniräknare). Starta övningen och be de som inte ska lösa uppgiften att prata med varandra, sätt eventuellt även på musik i bakgrunden.

Uppgift att lösa:

- a. Vad är 30 % REA på ett par byxor som kostar 1600 kr och hur mycket får du tillbaka i växel om du betalar 1500 kr?
- b. Vad blir totalkostnaden för ett mobilabonnemang där mobilen kostar 250 kr i månaden och telefoni och surf kostar 160 kr i månaden med en bindningstid på 24 månader?

Steg 3:

Avsluta övningen med att be eleverna reflektera över hur de upplevde övningen. Först två och två, och sedan i helklass.

- Hur kändes det att göra uppgifterna?
- Vad skulle ha underlättat att göra uppgiften?
- Vilka kognitiva funktioner är det som ansträngts under de här uppgifterna?
- Har ni exempel på situationer från verkligheten där konsumentsituationen blir svår för att våra kognitiva förmågor belastas?

- a. 480 kr REA – du får 380 kr i växel på 1500 kr.
- b. 9840 kr

Facit:

Svårt att köpa, eller alldeles för enkelt?

Vilka kognitiva funktioner använder du och vad gör företagen för att få dig att köpa mer?

15-20 minuter

Diskutera

Läsa

Övningen syftar till att låta eleverna reflektera över hur de kognitiva funktionerna används i konsumentsituationer och hur de också kan manipuleras för att vi ska köpa sådant vi kanske inte behöver. Övningen kan göras som en inlämningsuppgift eller redovisas i mindre grupper.

Förberedelser:

- Faktablad 1 *Kognitiva funktioner*
- Faktablad 5 *Företagens säljknep*

Steg 1:

Låt eleverna välja en eller två konsumentsituationer som de ofta befinner sig i, eller som de uppfattar som svåra och krångliga. Om eleverna har svårt att komma igång, kan du ge tips på olika situationer då eleverna kan tänkas vara konsumenter från exemplet på nästa sida.

Steg 2:

Låt eleverna, enskilt eller i grupp, beskriva situationen, och redogöra för vilka kognitiva funktioner som de använder i den specifika konsumentsituationen och hur de upplever att företagen försöker att påverka dem att köpa mer. Poängtera att det handlar om vad de själva upplever, särskilt angående vad företagen gör för att vi ska köpa mer. Det finns alltså inget som är fel.

Exempel

<u>Konsumentsituation</u>	<u>Kognitiv funktion som används</u>	<u>Det gör företagen för att jag ska köpa mer</u>
Handla mat	<i>Beslutsfunktioner.</i> Att kunna strukturera och planera inhandling. Att kunna anpassa sig till en ny mataffär som ser annorlunda ut än den en är van vid.	Sätter stora reklamskyltar för lockvaror. Skickar reklam baserat på vad en köpt tidigare.
Köpa kläder	<i>Beslutsfunktioner.</i> Att se behovet av nya kläder, att planera för att köpa och sedan genomföra det.	Reklamkampanjer för klädföretag med kändisar.
Eget exempel		
Eget exempel		
Eget exempel		